

Op weg naar een echte relancestrategie

2012/36

08 | 08 | 2012

 MENSEN

 WELVAART

 BESCHERMING

Ivan Van de Cloot
Hoofdeconoom
Itinera Institute

Voor wie het nog niet doorhad: we zijn in oorlog. Een financieel-economische oorlog die de grondvesten van onze economische orde raakt. Uiteraard is het nu vooral het moment van crisismanagement. De onevenwichten die tot onze huidige crisis geleid hebben, zijn over lange jaren opgebouwd. Het is problematisch dat stevast waarschuwingen voor schuldenopbouw, zeepbellen in activaprijzen en hefbomen bij banken genegeerd werden. Niemand betwist dat crisismanagement tot het takenpakket van ondermeer de Europese Centrale Bank behoort. We spelen Russische roulette als het idee leeft dat we ons op economisch vlak alles kunnen veroorloven. Als het nog eens scheefloopt dan haalt de ECB wel de kastanjes uit het vuur.

Dit is te vergelijken met een religieuze moraal die aangeeft dat mensen zich moord en doodslag kunnen permitteren en voor het einde van hun leven een aflaat kunnen kopen zodat ze alsnog recht naar de hemel gaan. Hoewel ik overtuigd ben dat economische processen ook een morele kant hebben, wil ik nu vooral beklemtonen dat de illusie dat er altijd een *lender of last resort* is, ook structureel instabiliteit kan installeren in de economie. Zichzelf op de borst slaan omdat de rente laag is in

eigen land terwijl dat eigenlijk een gevolg is van de verschroeiende eurocrisis is echt een brug te ver. Maar begrijp me niet verkeerd: als het brand, moet er geblust worden.

Relancestrategie

Op de heel korte termijn hebben we het dan vandaag over het opkopen van staatsobligaties. Dat is inderdaad direct inwerken op de paniek in de financiële markten. Dit moet ook vergezeld gaan van een echt groeibeleid. Ter gelegenheid

van de begrotingscontrole heeft de regering al een aantal maatregelen genomen zoals een jobkorting, bedrijfsstages en een lastenverlaging. Itinera Institute heeft een rapport gepubliceerd over de 10 pijlers voor een strategisch relancebeleid ter inspiratie van de relancestrategie die de regering tegen het einde van het jaar op poten wil hebben.

Groene economie

Uiteraard zijn de marges beperkt. Dit verhindert niet budgetten te herbestemmen voor aanwendingen die ons land opnieuw doen aansluiten bij de bronnen van duurzame economische groei. Groene jobs zijn een belangrijk potentieel. Vooral projecten die zichzelf terugverdienen gegeven de energiebesparingen die ze opleveren zijn prioritair en kunnen gefinancierd worden door een derde betalersysteem. Het prijsinstrument dat de krachtigste hefboom is om de private sector te mobiliseren, moet geflankeerd worden door een ambitieus R&D-beleid.

Meer export buiten Europa

De concurrentiekracht van ons land moet de belangrijkste pijler zijn van elk relancebeleid: dit betekent dat onze export ook meer buiten Europa georiënteerd moet worden. België moet meer hefbomen in de internationale markten vinden. Ongeacht hoe de huidige euro-crisis afloopt, zal het economisch

gewicht in de wereld verschuiven. Internationalisatie vereist ook het terugdringen van de angst voor risico's die ermee verbonden zijn via bijvoorbeeld kredietverzekering. Hierbij moeten we directer communiceren naar buitenlandse beslissers over de vele immateriële voordelen van ons land. In ieder geval dringt door het toekomstige business model van onze banken een andere financieringsmix voor onze ondernemingen zich op.

Investeer in moeilijk na te maken producten

Loonmatiging en het verschuiven van lasten op arbeid naar belastingen op andere bronnen zoals consumptie blijven een strategische noodzaak. Kosten zijn een noodzakelijk aandachtspunt, maar geen voldoende. Opmerkelijk is dat ons land een laag aandeel heeft aan innovatieve producten die niet gemakkelijk na te maken zijn (11,1% tegen 25% bij de buurlanden). Belgische investeerders moeten dus meer mikken op moeilijk na te maken producten, niet louter innovatieve. Wat niet altijd hetzelfde is. Een betere valorisatie van opgebouwde kennis in de kennisinstellingen is hierbij essentieel met een beter patentsysteem. Exportinnovatie op zijn Duits baseert zich ook op softere aspecten zoals distributie, leveringsbetrouwbaarheid, marketing en dienst na verkoop...

“

Iedereen beseft dat staatsobligaties opkopen bijvoorbeeld geen surrogaat is voor het leggen van de kiemen voor ondernemerschap bij jongeren.

”

Moedig dienstenexport aan

Uit internationale vergelijking leren we dat ons land zijn expertise in dienstverlening nog veel beter kan valoriseren. Concurrentiebelemmeringen verhinderen nu nog te vaak dat een groot potentieel aan dienstenexport zich kan realiseren.

Activeer het menselijk kapitaal

Cruciaal is dat we in tijden van economische crisis geen verloren generatie creëren. Hierbij is de match van onderwijs en arbeidsmarkt essentieel. Over het algemeen is het sterk aan te bevelen om beschikbare middelen voor arbeidsmarktbeleid, die nu heel sterk dienen voor selectieve subsidie of loonkostenvermindering, te heroriënteren naar activeringsdiensten die maximaal de beschikbaarheid en inzetbaarheid van de menselijke talenten ontplooiën. Gelet op de complexe Belgische staatsstructuur, is het belangrijk dat de diverse overheidsniveaus hierin betrokken worden.

Uiteraard dringen radicale acties zoals forse stappen naar een bankenunie die responsabiliseert zich vandaag op. Tegelijkertijd moeten

we de voedingsbodem leggen voor een economisch herstel via een echt groeibeleid. Iedereen beseft dat staatsobligaties opkopen bijvoorbeeld geen surrogaat is voor het leggen van de kiemen voor ondernemerschap bij jongeren.

Ivan Van de Cloot

Hoofdeconoom Itinera Institute

Voor duurzame economische groei en sociale bescherming.

ONAFHANKELIJKE DENKTANK

KLARE IDEEËN, KLAAR VOOR ACTIE

Itinera Institute VZW

Leopold II Laan 184d B-1080 Brussel

T +32 2 412 02 62 - F +32 2 412 02 69

info@itinerainstitute.org

www.itinerainstitute.org

Verantwoordelijke uitgever: Marc De Vos, Directeur